

Θεματικός Άξονας: Πολιτική & Διοίκηση

Διατοπική Συνεργασία σε Θέματα Αντιμετώπισης Πλημμυρικών Φαινομένων: Προκλήσεις & Εμπόδια.

Παπαστεργίου Δημήτρης, Καλλιάρας Χάρης

Παπαστεργίου Δημήτρης, Δήμαρχος Τρικκαίων, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός & Μηχανικός Η/Υ ΕΜΠ, Τρίκαλα

Καλλιάρας Χάρης, Ειδ. Συνεργάτης Δημάρχου Τρικκαίων, Γεωλόγος ΑΠΘ, MBA, MSc, Τρίκαλα

Λέξεις Κλειδιά: Διατοπική Συνεργασία, νέες τεχνολογίες, πλημμυρική επικινδυνότητα, διαχείριση κινδύνου, σύγκρουση αρμοδιοτήτων.

Η στρατηγική προτεραιότητα της ΕΕ για θέματα προστασίας της ανθρώπινης ζωής και περιουσίας αλλά και διαφύλαξης των αγροτικών και άλλων φυσικών πόρων σχετίζεται όχι μόνο με την έννοια της καταστροφής – αποζημίωσης, αλλά κυρίως με την πρόληψη έναντι φυσικών κινδύνων, πρόγνωση και παρακολούθηση υδρομετεωρολογικών φαινομένων, ώστε να μπορεί να αποφευχθεί η καταστροφή ή να μειωθούν οι συνέπειές της στο ελάχιστο. Αυτό συμβαδίζει με την έννοια της ποιότητας ζωής, η οποία θα πρέπει λόγω της επίδρασης του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής που προκαλεί ακραία καιρικά φαινόμενα σε όλη την ΕΕ, να υποστηριχθεί από τις κρατικές δομές και τις τοπικές κοινωνίες.

Μέσω της προσέγγισης «*Capacity Development, Climate Change, Governance, Disaster Risk Management*» υποδηλώνεται ότι η διαχείριση κινδύνου πλημμύρας σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης προέχει γιατί σχετίζεται με την εθνική ανάπτυξη, την προώθηση της βελτίωσης του βιωτικού επιπέδου και της ασφάλειας στην εργασία (ιδίως σε αγροτικές περιοχές αλλά και εντός αστικού ιστού που χάνονται θέσεις εργασίας λόγω καταστροφών), στο πλαίσιο μίας «καλής διακυβέρνησης».

Στο πλαίσιο των παραπάνω πολιτικών κατευθύνσεων, οι τέσσερις Δήμοι της Π.Ε. Τρικάλων (Μετεώρων, Πύλης, Τρικκαίων & Φαρκαδόνας), έχοντας ήδη αντιμετωπίσει τις συνέπειες από τα έντονα πλημμυρικά φαινόμενα το 2016 και το 2017, που επέφεραν σημαντικές επιπτώσεις στον κοινωνική και οικονομικό ιστό στο σύνολο της περιοχής, αποφάσισαν να συνεργαστούν, προκειμένου να «θωρακίσουν» τους μηχανισμούς πρόληψης. Για το λόγο αυτό προχώρησαν στην υπογραφή προγραμματικής σύμβασης με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, για την υλοποίηση ερευνητικού έργου. Αντικείμενο του ερευνητικού έργου αποτελεί η ανάπτυξη και εφαρμογή κατάλληλης μεθοδολογίας για την εκτίμηση της πλημμυρικής επικινδυνότητας εντός των ορίων της Π.Ε. Τρικάλων, -που σχεδόν ταυτίζονται με τα υδρολογικά όρια της λεκάνης απορροής του π. Πηνειού-, και η αξιολόγηση των επιπέδων κινδύνου με στόχο τη διατύπωση κατάλληλων διαχειριστικών προτάσεων, όπως η τοποθέτηση ενδεδειγμένων αισθητήρων για την έγκαιρη αναγνώριση πρόδρομων φαινομένων, ως βασική δράση για την προστασία των πολιτών από τα συχνά πλημμυρικά φαινόμενα. Σκοπός του έργου είναι η προαγωγή της έρευνας αναφορικά με τις εφαρμοζόμενες μεθοδολογίες

εκτίμησης του πλημμυρικού κινδύνου, όπως και η εκπαίδευση του αρμόδιου προσωπικού των τεσσάρων δήμων που στελεχώνουν τις «κρίσιμες» υπηρεσίες τους.

Η περιοχή διερεύνησης κι ανάλυσης περιλαμβάνει συγκεκριμένα τις λεκάνες απορροής των ποταμών Πηνειού, Ληθαίου, Πορταϊκού και Νεοχωρίτη, καθώς κατά την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων το φυσικό σύστημα αποκρίνεται ενιαία. Το υπό υλοποίηση ερευνητικό έργο, εκτός από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Internet of Things με την εγκατάσταση κατάλληλου δικτύου αισθητήρων για την ανάλυση των πρόδρομων πλυμμηρικών φαινομένων, θα εντοπίσει και τις καταλληλότερες θέσεις κατασκευής αντιπλημμυρικών έργων για την προστασία των τοπικών κοινωνιών από τα πλημμυρικά φαινόμενα και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεών τους.

Το σύνολο των παραπάνω λεκανών και υπολεκανών απορροής, υπάγονται διοικητικά στους Δήμους Τρικκαίων, Μετεώρων, Πύλης και Φαρκαδόνας, οπότε η υλοποίηση του έργου θα ενισχύσει τη διαδημοτική συνεργασία, σε ένα τόσο κρίσιμο ζήτημα που αφορά στην ανάλυση κινδύνου και την αξιολόγηση των πρόδρομων φαινομένων πλημμυρικών παροχών.

Παρόλο που το υπόψη ερευνητικό έργο, μέσω της προγραμματικής σύμβασης που υπογράφηκε μεταξύ των τεσσάρων Δήμων και του ΕΜΠ εξυπηρετεί τον δημόσιο κοινό σκοπό (ικανοποίηση των σύγχρονων αναπτυξιακών αναγκών σε τοπικό επίπεδο σύμφωνα με τις αρχές της εγγύτητας και της αποτελεσματικότητας της διοικητικής δράσης, πολιτική και περιβαλλοντική προστασία), υπάρχουν γραφειοκρατικά εμπόδια που εμποδίζουν την έγκαιρη και ομαλή υλοποίησή του. Χωρίς να αμφισβητείται η αναγκαιότητα υλοποίησής του όπως και οι προφανείς λόγοι δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετεί, θέματα ερμηνείας ή/και παρερμηνείας του υφιστάμενου νομικού πλαισίου αποτελούν ανυπέρβλητο εμπόδιο στην ολοκλήρωση παρόμοιων πρωτοβουλιών. Παράλληλα, θα πρέπει να επιλυθούν χρόνια προβλήματα της δημόσιας διοίκησης, περί θεσμικών αρμοδιοτήτων σε θέματα διαχείρισης επιφανειακών υδάτων, των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων, καθώς και της απόδοσης των ευθυνών από τη μη λήψη προληπτικών μέτρων.